עד שיגמר הדין ול"א שפ"ה עיקר דאי נמי מיירי בכל עדים זוממין

דיש מהם בסקילה מיהו הואיל ויש

מהם בסייף לא אחמיר קרא עלייהו

להמיתן עד שיחקרו המזימין אותן:

מדהוה ליה למכתב. דרוש

לאו דווקא דא"כ הוו להו ד' אפילו

הוה כתוב דרוש תדרוש (כ) וחקור

י (תחקור) הוה משמע ד' מדלא כתיב

דרוש דרוש או תדרוש תדרוש כדאמר

במרובה (ב"ק דף סה. ושם) ליכתב

המנא המנא או תמנא תמנא:

בוניין להתראה מן התורה. נסנר

חבר לריך התראה דאי בשאינוחבר הא לא ניתנה התראה אלא

להבחין בין שוגג למזיד אי נמי מיבעי ליה מנא לן דבעינן המית

קמיבעיא ליה למ"ד (לעיל דף

תדרוש וחקור מחקור.

שבן בסייף. פ״ה דעיר הנדחת נסייף ועדים זוממין דפרשתה משמע שמעידין על רוצח מדכחיב נפש בנפש וחימה דעל

כל חייבי מיתות שיעידו שייך לומר נפש בנפש כשהוזמו ועוד

ד) ושם יא:ן, ה) ולעיל לב: וש"ג], ו) מהר"מ מוחק זה וע" רש"א ורש"ל,

ג) ופסחים יח:

שו א מיי׳ פי״ב מהלי סנהדרין הלכה א והלכה ב: "ז ב מיי׳ פ״א מהל׳ עדות

רבינו חננאל

אחת ואחת ופרקינן כיון דכולהו לחקירה קאתי (כתיבי) [כתובי] ילפי מהדדי ודחינן היכא אמרינן ילפי מהדדי אמרינן ילפי מהדדי בדדמיין להדדי הני לא דמיין להדדי. עיר הנדחת לא דמיא לעובד ע״ז ולעדים זוממין דאלו הן נהרגין וממונם פלט. יין בייין ועיר הנדחת הן נהרגין וממונם אבד בשריפה. ע"ז להנך תרתי לא דמיא כו' ושנינן בג"ש בהיטב היטב ילפי מהדדי ובכולן הים לכ מההי הבלקו בין בלמד בין במלמד מופנה הוא וכיון דהוא מופנה משני צדדין בלמד ובמלמד למידין ואע"ג דאיכא למפרך למידין ואין משיבין ואתו נחנקים בק"ו מן הנסקלין ומן הנהרגין בן הפסקל דיבן המהגן ואתו נשרפין בק"ו מן הנסקלין ולר' שמעון דאמר שריפה חמורה ואמו שויפה חמור מן מסקילה ולא אתי חמור מן הקל אמר לך כתיב בע״ז . אמת נכון וכתיב נמי בעיר הנה י"א ז' לז' חקירות וג׳ לג״ש וחד לאתויי נשרפין ואפילו לרבנן מלתא דאתיא מק"ו טרח דבעינן חקירות ומתמהינן שמונה חקירות מי איכא ודחינן אין בכמה בשעה כלומר בחציה בשלישה או ברביעה של שעה. ואמרינן הניחא לאביי אליבא דר' מאיר כו'. מפורשת בפסחים פרק א׳ בן אלעזר דאמרינן תניא (לעיל דף לב) אמר ר' שמעון בן אלעזר ב"ד משיאין את העדים ממקום למקום כדי שתטרף דעתן עליהם ויחזרו בהן: ת"ר מכירי׳ אתם ההורג והנהרג בתוך כדי דבור וכן בעובד ע״ז את מה עבד לפעור או למרקוליס. ובמה עבר או למרקוליס. ובמה עבד בזיבוח וקיטור בניסוך ובהשתחויה. אמר עולא מניין להתראה מן התורה שנאמר ואיש אשר יקח את אחותו כת אכיו או כת תראה את ערותו. אטו בראייה מתחייבין אלא עד שיתראה להן טעמו של דבר כלומר יודיעוהו העדים שהעושה כן חייב מיתה וזה בכרת 6) וקיי״ל כל חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן הנה נפטרו מירי כריותן הנה התראה בחייבי מלקיות. וכתיב נמי בנהרגין

ל) נראה דל"ל ואף דאחותובכרת מ"מ הא קי"ל דכל וכו׳

ואימא. לא אמר רחמנא שבע חקירות בחד דינא אלא בכל חדא וחדא עבירה כדכתיב בה בעיר הנדחת חלתא בע"ז תרי ובעדים זוממין תרי: דאס כן. דבעינן שבע ליכתבינהו לכולהו בחדא דההוא נפש בנפש מוקמינן ליה בפ"ק דמכות (דף ה:) דאין נהרגין וניגמרו כל דיני נפשות מינה ומדפלגינהו ש"מ דווקא כחיבי: ומשני

כיוו דכולהו בהדי הדדי כתיכן מהדדי ילפיגן. כלומר כיון דבכולהו כתב בהו דבעו דרישה והשווה אותן להא מילתא ע"כ מהדדי ילפינן ליתן את האמור של זה בזה: והא לא דמיין להדדי. והיכי ילפינן מהדדי: עיר הנדחת להנך חרתי לא דמיא. למילף מינייהו חקירות הכתובות בהן דדין הוא שיהו עדים זוממין ויחיד עובד ע"ז לריכים דרישת העדים המחייבין אותן משום דקילי שכן ממונם פלט אבל עיר הנדחת דחמירא שכן ממונס אבד לא תיתי ביה אלא חקירות האמורות בה: שכן בסייף. עיר הנדחת בסייף ועדים זוממין דפרשתא משמע שמעידין על רולח מדכתיב (דברים יט) נפש בנפש עין בעין וגו' ואי נמי משתעי בכל עדים זוממין דיש מהן בסקילה מיהו הואיל ויש מהם בסייף לא אחמיר קרא עלייהו להמיתן עד שיחקרו המזימין אותן: שכן לריך התרחה. הנך תרתי מה שאין כן בעדים זוממין דכתיב (שם) כאשר זמם חה חשב להרגו בלא התראה: בהיטב היטב ילפינן מהדדי וגזירה שוה מופנה הוא. כדמפרש ואזיל ואין משיבין עליה שזו היא מדה בתורה גזירה שוה המופנה למידין ואין משיבין: איכא למיפרך. כדפרכינן: מדהוה ליה למיכתב. בעדים זוממין ודרשו וחקרו: ושני בדיבוריה בהיטב ש"מ. שינויה דלישנא לאפנויי ועיקר קרא לדרשא דמניינה: בשלמה הגך הרחי. ע"ו ועדים זוממין דלא כתיב בהו חקירה מלית למימר מדהוה ליה למכתב לשון חקירה וכתב היטב שינויא דלישנא הוא לאקושי לשונות שתיהן למידרש בה גזירה שוה: חלח עיר הנדחת. דכתיב בה ודרשת וחקרת מאי הוה

ליה למיכתב במקום היטב למניינא: ש"מ לאפנויי. ליתן את האמור של

זה בזה ואיכא שבע בכולהו: ואמו

נחנקין. שיהו עדיהן נדרשין ונחקרין

בק"ו מנסקלין ומנהרגין מע"ז שהיא

בסקילה ומעדים זוממין שהן בסייף

דבעינן דרישה וחקירה ובלאו הכי לא

מיקטיל חנק הקל מכולן לכ"ש:

ואתו נשרפין בק"ו מנסקלין. דסקילה

חמורה משריפה אבל מנהרגין ליכא

למידרש ק"ו לנשרפין דמה לנהרגין

ואימא חדא חדא כדכתיבא דא"כ ליכתבינהו

רחמנא בחדא כיון דכולהו בהדי הדדי כתיבא מהדדי ילפי וכיון דילפי מהדדי כמאן דכתיב בחדא דמי והא לא דמיא להדדי (סימן פל"ט סיי"ף התרא"ה) עיר הנדחת להנך תרתי לא דמיא שכן ממונן פלט ע"ז להגך תרתי לא דמיא שכן בסייף עדים זוממין להגך תרתי לא דמיא שכן צריכים התראה • בהיטב היטב ילפיגן מהדדי וגזירה שוָה מופנה דאי לא מופנה איכא למיפרך לאיי אפנויי מופני מדהוה ליה למיכתב ודרשו וחקרו, ושני קרא בדיבוריה בהימב שמע מינה לאפנויי ואכתי מופנה מצד אחד הוא בשלמא הנך תרתי מופנה הוא משום דהוה ליה למכתב אלא עיר הנדחת מאי הוה ליה למכתב הא כתיבא כולהו התם נמי אפנויי מופנה

מוך כדי דיבור: תניהו מדהוה ליה למכתב דרוש יותדרוש או חקור תחקור ושני קרא בדיבוריה בהימב שמע מינה לאפנויי ואתו נחנקין בק"ו מנסקלין ומנהרגין ואתו נשרפין בקל וחומר מנסקלים הניחא לרבנן דאמרי סקילה חמורה אלא לרבי שמעון דאמר ישריפה חמורה מאי איכא למימר אלא אמר רב יהודה יוהנה אמת נכון יוהנה אמת נכון הא חד סרי שבע לשבע חקירות דל תלת לגזירה שוה פשא להו חדא לר"ש לאתויי נשרפין לרבגן יימילתא דאתיא בק"ו מרח וכתב לה קרא מגדף בה רבי אבהו אימא לאתויי שמנה חקירות ושמנה חקירות מי איכא אלמה לא והאיכא לאתויי בכמה בשעה ותניא נמי הכי היו בודקין אותו בשמנה חקירות הניחא לאביי יאליבא דר"מ דאמר אין אדם מועה ולא כלום ולהך לישנא נמי דאמר אדם טועה משהו שפיר אלא לאביי אליבא דר' יהודה דאמר אדם מועה חצי שעה ולרכא דאמר מעו אינשי מובא מאי איכא למימר אלא לאתויי בכמה ביובל היינו באיזה שבוע אלא לאתויי באיזה יובל ואידך כיון דאמר באיזה שבוע לא בעי באיזה יובל: רבי יוםי אומר: תניא אמר להם רבי יוםי לחכמים לדבריכם מי שבא ואמר אמש הרגו אומר לו באיזו שבוע באיזו שנה באיזו חדש בכמה בחדש אמרו לו לדבריך מי שבא ואמר עכשיו הרגו אומר לו באיזה יום באיזה שעה באיזה מקום אלא אע"ג דלא צריך רמינן עליה ייכדרבי שמעון בן אלעזר ה"ג אע"ג דלא צריך רמינן עליה כדרבי שמעון בן אלעזר ור' יוםי אמש הרגו שכיח ברוב עדיות עכשיו הרגו לא שכיח ברוב עדיות: מכירים אתם אותו: תנו רבנן "מכירים אתם אותו נכרי הרג ישראל הרג התריתם בו קיבל עליו התראה התיר עצמו למיתה המית בתוך כדי דיבור יהעובד ע"ז את מי עבד לפעור עבד למרקולים עבד ובמה עבד בזיבוח בקימור בניסוך בהשתחואה אמר עולא מניין להתראה מן התורה שנאמר יואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה אטו בראייה תליא מילתא אלא עד שיראוהו מעמו של דבר אם אינו ענין לכרת תנהו

שכן מיתתן קלה: והנה אמת נכון **הדבר.** בע"ז כתיב [דברים אן וכתיב נמי בעיר הנדחת [שם אג ומשמע אמת ונכון דרישה וחקירה : **הא חד סרי.** שבעה דלעיל וד' דהכא : **ושמנה מי איכא**. הש"ק מהדר אדרבי אבהו מי מלית משכחת שמנה חקירות בדברים המביאין לידי הזמה: ופרכינן אלמה לא. וכי לא מלית משכחת חקירה שמינית הא איכא לאיתויי בכמה בשעה. ומשני הניחא לאביי כו׳ איכא למימר בכמה בשעה מייתי לה לידי הזמה דאי אמר בחליה או בשלישית ואתו סהדי ואמרי אותו חלק עמנו הייתם הרי הן זוממין אלא להך לישנא דאמר אדם טועה בחלי שעה למה לי למימר בכמה בשעה הא אי אמר בחליה ואתו סהדי מזמו ליה לא מיתום בכל אותה שעה (4) דאמר בתחלת השעה היה והוא טעה מתחלתה עד חליה אי נמי אמרי להו מתחלתה ועד חליה עמנו הייתם לא מיחזמי דאמר שמא בסוף שעה היה והם טעו מסופה לחליה. גמגום. דאביי ורבא בפ״ק דפסחים (דף יא:): לא בעי באיזה יובל. דאין עדים ממחינים עדותן מיובל על חבירו: **כר"ש בן אלעור**. להטריחם דאמר (לעיל דף לב:) מסיעין היו את העדים ממקום למקום כדי שתטרף דעתן עליהן ויחזרו בהן: **קיבל עליו הסראה.** יודע אני שכן אני מוזהר שלא לעשות: **החיר עלמו למיחה.** שכשהתריתם בו אל תעבור שאתה מתחייב מיתה פלונית הוא אומר על מנת כן אני עושה דאם לא הפקיר עלמו אינו נהרג כדלקמן (דף מא.): המים בחוך כדי דיבור. כדי שאילת שלום שאם שהה לאחר התראה יותר מכדי דיבור איכא למימר שכבר שכח התראה: אטו בראיה מליא. משום דראה אותה מחייב: אלא רואה טעמו של דבר. שהיא ערוה לו. והאי קרא גבי כרת כתיב ואם אינו ענין לחיוב כרת דהא דין שמים הוא ולא בעי התראה דקמי שמיא גליא אם שוגג הוא או מזיד:

תורה אור השלם נְכוֹן הַדְּבֶר נֶעֶשְׂתָה הַתּוֹעַבָּה הַזֹּאת בְּקִרְבֶּף:

דברים יג טו 2. וְהֻגִּד לְּךְּ וְשְׁמְעְתָּ וְדָרַשְׁתָ הַיטֵב וְהִנֵּה אֱמֶת נְכוֹן הַדְּבָר נֶעֶשְׂתָה החוערה התועבה הזאת בְּישְׂרָאֵל: דברים יז ד 3. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אָמוֹ וְרָאָה אֶת עֶרְוָתָה אַמוֹ וְרָאָה אֶת עֶרְוָתָה והיא תראה את ערותו ָּחָטֶד הּוֹא וְנְכְרְתוּ לְּעִינֵי הָטֶד הוֹא וְנְכְרְתוּ לְעִינֵי בְּנֵי עַפְּם עֶרְוַת אֲחֹתוֹ גִּלְה עֲוֹנוֹ יִשְׂא: ויקרא כ יז

גליון הש"ם גמ' בהימב הימב ילפי'. עי' לעיל דף ד ע"ד חוס' ד"ה דברי הכל אין:

הגהות הב"ח

(מ) רש"י ד"ה ופרכינן וכו' בכל אותה שעה דאימור בתחילת השעה יכו׳ מסופה לחלייה לישנא זכן תקופה מוניים לישבא אחרינא גמגום דלכיי ורכל: (3) תום' ד"ה מדהוה וכו' דרוש מדרוש